

Norheimsund – Folkeaksjonens mønstring utenfor Sandven
Hotel 27 september 2010.

Appellant Are Tomasgard, Spesialrådgiver Industri Energi

Appell

Gode venner.

Jeg vil begynne med å slå fast følgende 5 forhold:

1. Kraftlinja gjennom Hardanger, Sima – Samnanger er unødvendig, kan bli svært ulønnsom og vil skjemme naturområder og kulturminner med en spesiell verdi for så vel det lokale som det nasjonale og globale samfunnet.
2. Saksbehandlingen av Sima – Samnanger er svært dårlig politisk håndverk. I sum en provokasjon mot befolkningen!
3. Kraftlinja er i all hovedsak motivert av krafteksport til utlandet og kraftleveranser til norsk sokkel. Ikke av forsyningsikkerhet til Bergen!
4. Det finnes enklere og billigere løsninger som sikrer Bergen tilfredsstillende forsyningsikkerhet.
5. Fortsatt mastebygging er verken demokratisk eller økonomisk forsvarlig

En rapport utarbeidet av SNF for Hordaland fylkeskommune i 2006 (SNF 18/06) er den mest omfattende gjennomgangen av energiforsyningen til Hordaland og Bergen som noen gang er gjennomført. Alle prognoser som ble lagt til grunn i rapporten for fire år siden har i ettertid vist seg å holde stikk.

Rapporten konkluderte med følgende.

Jeg siterer:

"Gasskraft på Mongstad/Kollsnes adresserer både effekt- og energiutfordringene og innebærer at planlagt sentralnettforsterkning Samnanger – Sima kan utelates eller i det minste skyves betydelig ut i tid."

Rapportens konklusjoner er altså forskjellige fra de begrunnelser gitt av både Statnett og Regjeringen med hensyn til nødvendigheten av kraftlinjen mellom Samnanger og Sima.

Den 19. januar i år – Bare noen dager etter 11. januar som var den mest ekstreme dagen i Bergens energiforsyning og nettsystem fant vi på trykk en interessant kronikk i BA som jeg vil sitere følgende fra:

"Området mellom Hardangerfjorden og Sognefjorden har kun to utvekslingspunkt med det sentrale strømmettet i Norge, Refsdal i nord og Mauranger i sør. Begge disse forbindelsene har for liten kapasitet og er flaskehals for utveksling av kraft inn og ut av området. Det betyr at regionen vil ha liten nytte av flere utenlandskabler på Sørvestlandet, slik det foreligger planer om. Løsningen på dette problemet er å bygge Sima – Samnanger, som vil bli vår tredje forbindelse til..."

Sitat slutt:

Vet dere hvem som skrev kronikken dette sitatet er hentet fra?

Det var en av konserndirektørene i BKK, Wenche Teigland.

Altså:

Bare en uke etter den dagen når Bergensnettets var utsatt for den desidert største belastningen noensinne...

Da er det altså ikke forsyningssikkerheten og muligheten for å føre kraft INN til Bergen som ligger lengts fremme i pannen på ledelsen i BKK.

Nei, da skriver de offentlige kronikker i Bergensavisene om at kraftlinjen Sima – Samnanger blir avgjørende for krafteksport UT av BKK området.

Senere har nok både BKK, Statnett og Olje- og energiministeren skjønt at ordet forsyningssikkerhet er et bedre innsalgssord enn ordet krafteksport.

Nå forsøker de til og med å skremme Bergenserne med fare for linjebrudd, mørklegging. Ja det er nesten som om vi venter på varslet om svartedauen og det som verre er. Vi er nå vitne til en skremselspropaganda som om det fortsetter vil kunne gi større negative konsekvenser for folkehelsen enn hva et mindre sannsynlig linjebrudd noen timer kan.

Statnett påstår hardnakket at en sjøkabel i Hardanger er ulønnsom.

Derfor er det vanskelig å skjønne at Statnett går i gang med å bygge master fra Samnanger før de regjeringsnedsatte utvalgene har kommet med sin konklusjon.

Det kan bare bety ett av to:

1. Enten forskutterer Statnett at det blir luftspenn –
2. Eller så velger Statnett å gå i gang til tross for at politikerne kan komme til å vedta sjøkabel som Statnett selv mener vil bli ett ulønnsomt prosjekt.

Minner om at Statnett er pålagt å kun bygge ut samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekt for de nettleieinnbetalingene vi alle er med på..

Spørsmålet jeg mener er relevant, er om Statnett ville søkt konsesjon for Sima – Samnanger dersom det var etablert ett pålegg om sjøkabel på det tidspunkt søknaden ble utformet.

Ut fra de kravene Statnett skal ivareta er det faktisk svært vanskelig å se for seg at svaret ville blitt ja.

Blant annet fordi det finnes flere langt bedre og langt rimeligere prosjekter som ville sikret Bergen en forsyningssikkerhet i landstoppen. Men aller viktigst fordi Statnett selv ville definert prosjektet som ulønnsomt.

”Med hodet under armen og armen i bind” er teksten på en gammel slager. Tittelen oppsummerer godt Statnett sin opptreden her i Hardanger.

Ett annet relevant spørsmål er hvorvidt samfunnet trenger kraftlinjen gjennom Hardanger dersom kraftlinjen kun er tiltenkt situasjoner med linjebrudd inn mot Bergen. For vi hører gang på gang at forkjemperne for kraftlinja formidle at det saken handler om - er faren for at Bergen skal mørklegges ved et linjebrudd. Det er faktisk stor enighet om saken ikke handler om mangel på energi i Bergensområdet dersom dagens linjer ikke faller ut.

Altså omtaler tilhengerne Sima – Samnanger som en reservekraftløsning...

Hallo!

- Hvem kom på den fantastisk gode ideen om å bygge en reservekraftløsning i luftspenn gjennom nasjonalromatikkens vugge - Hardanger
- En reservekraftløsning som alene skal ha kapasitet å overføre dobbelt så mye kraft som hele Bergen forbruker på den mest ekstreme vinterdagen.
- En reservekraftløsning, som dersom det er en reservekraftløsning bare skal brukes ved eventuelle linjebrudd i allerede etablerte kraftlinjer til Bergen.
- Ja gigantisk reservekraftløsning til en by hvor ingen husker så omfattende linjebrudd som det nå trues med kan skje nær sagt når som helst og uten forvarsel.
- En reservekraftløsning som kommer i tillegg til både spenningsoppgradering og ny krafttilførsel fra Mongstad - som faktisk bedrer situasjonen for alminnelig forsyning i Bergen med hele 20 % siden sist vinter.

Jeg er oppriktig bekymret for at de faktisk tror på det de sier selv når de fremstiller Sima – Samnanger som rendyrket reservekraftløsning for Bergen. For det er jo bare vrøvl!

Selvfølgelig er ikke Sima – Samnanger- med hele 2500 MW kapasitet - noen "reservekraftløsning" for Bergen.

Kraftlinja mellom Sima – Samnanger blir en sentral del av det nye eksportsystemet Statnett utvikler for å forsyne Europa og aktiviteten på norsk sokkel med strøm.

For Simakraften - sammen med Mongstadkraften og allerede etablert kraftproduksjon i Hordaland - vil ikke bare dekke Bergensområdets kraftbehov, men vil også bidra til at strømflyten som i dag går fra Sauda til Bergen - i fremtiden vil flyte fra Bergen til Sauda de aller fleste av årets dager.

Fra Sauda har Statnett pågående kraftlinjeprojekt mellom Sauda og Lierstøl og mellom Skårsheia og Holen på Sørlandet hvor de store nye sjøkablene til Europa skal gå fra.

Til sammen vil disse kraftlinjeprojektene kunne bidra til at effektkraft fra Sima, Masfjorden, Vaksdal, Modalen og Sauda kan tilføres de nye gigantiske kraftkablene Statnett enten har fått konsesjon for, Skagerak 4, eller har søkt konsesjon for som Nordlink og NorGer til Tyskland. Eller som Statnett kommer til å søke konsesjon for- noe som gjelder ytterligere 3 uhyrlig store overføringsforbindelser til Europa.

De nye sjøkablene til Europa er planlagt med opptil dobbelt så stor kapasitet (1000 – 1400 MW) målt mot den største sjøkabelen til Europa som er bygget hittil. (NorNed 700 MW). Til sammen vil satsingen tredoble kapasiteten for kraftoverføring ut fra Norge. Den første sjøkabelen til Danmark – Skagerak 4 – fikk konsesjon samme dag som Statnett fikk konsesjon for å bygge Sima – Samnanger.

Tilfeldig?

Selvfølgelig ikke!

Kraftverkene i Masfjorden, Modalen, Vaksdal, Sima og Sauda utgjør samlet en betydelig effektandel i den totale norske vannkraften. Sima er faktisk landets nest største kraftmagasin.

Uten tilgang på effektkraft fra de store norske vannkraftmagasinene vil sjøkabler til Europa bli både ulønnsomme og unyttige!

Til slutt:

LO forbundet Industri Energi er ikke i mot at det bygges ut master i Norge, men vi er i mot alle unødvendige master. Når det er sagt er vi i mot unødvendige sjøkabler også. Enten de legges i norske fjorder eller over kjølen til Europa. Vi mener Sima – Samnanger er unødvendig fordi det finnes bedre og billigere løsninger.

LO kongressen har også vedtatt at kraftforsyning av norsk sokkel IKKE skal svekke den innenlandske kraftbalansen.

Industri Energi frykter den politikken som Sima – Samnanger åpenbart er en del av. Storstilt krafteksport til Europa.

Dette er en politikk som vil føre til økte naturinngrep, økte nettkostnader, økte strømkostnader, nedlagt industri og lavere sysselsetting i distriktene. Vi frykter den usosiale fordelingsprofilen dette vil føre til.

Derfor er Industri Energi som forbund i Mot Sima – Samnanger.

På basis av omfattende analyser, folkemeningen, industriens behov og sunn fornuft krever vi at Statnett stopper arbeidet på det Statnett selv mener kan bli et ulønnsomt prosjekt.

Vi krever kort og godt at Sima – Samnanger skrinlegges for godt!

Takk for oppmerksomheten!